

Handlingsplan mot vold i nære relasjoner

Helse og omsorgskomiteen
16. april 2015

Følgende har vært involvert samtale/intervju:

- Nav
- Barnevern
- Enslige mindreårige flyktninger
- Barneskolen
- Barnehage
- Helsestasjon
- Psykisk helse
- Hjemmetjenesten
- Politi
- RVTS (Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging).
- Veiledningssenter for pårørende
- ATV (Alternativ til vold)

Ønsker samtale med:

- Innvanderrepresentant
- Fastlegene
- Invitert til samtale om temaet i pårørendegruppe.

Samtalene

Vold i nære relasjoner er et standardisert begrep hvor overgriper og offer er knyttet til hverandre med nære familieband eller på annen måte betyr mye for hverandre i hverdagen.

Vold er enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får den andre personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutter å gjøre som den vil (Imsdal 2000)

Det regnes som vold mot barn når barn er vitne til vold.

Vold i nære relasjoner omfatter:

- Fysisk vold
(eks: slag, spark, bitt, kvelertak, holding, risting, vri armen, ørefik,...)
- Psykisk vold (eks: trusler, trakassering, kontrollerende atferd eller sjalusi)
- Seksuell vold (seksuell trakassering, voldtekt, incest)
- Materiell vold
(eks: knuse eller trusler om å ødelegge gjenstander, slå i vegg/dør)
- Sosial vold (eks: begrense kontakten med venner, familie og naboer)
- Økonomisk vold (eks: kontroll over økonomiske ressurser)
- Latent vold (eks: går på nåler, er på vakt og venter på volden)

Statistikk

(Nova rapport 2007 vold og overgrep mot barn)

25 % av alle barn i Norge oppgir å ha opplevd minst ett tilfelle av fysisk vold fra en forelder, mens 7 % oppgir å ha opplevd fysisk vold fra begge foreldrene.

8 % av alle barn i Norge oppgir grov vold fra minst 1 forelder,
mens 2 % oppgir grov vold fra begge foreldrene.

Hver 10. ungdom oppga at de hadde sett eller hørt minst en av foreldrene bli utsatt for fysisk vold i løpet av oppveksten.

Nærmere 6 % har sett eller hørt et tilfelle av grov vold mot minst en av foreldrene, mens andelen som har vært vitne til grov vold mot begge foreldrene var under 1 %

Hvert år overnatter 1500 barn på landets krisesentre

Utfordringer (I forhold til å fange opp):

- Volden skjer i det skjulte
- Foreldre/barn uteblir fra avtaler dersom de har blåmerker/skader.
- Sjelden en konkret bekymring ift. vold – ser barn med et forstyrret følelsesliv/atferd men vet ikke hva som ligger bak
- Når en kun har en dårlig magefølelse
- Det oppleves ubehagelig for de ansatte som å snakke om vold (generelt – og i samtale med offer)
- Både for offer og ansatte er det lettere å forholde seg til fysisk vold enn trusler, seksualisert- og psykisk vold osv.

Utfordringer (håndtering)

- De ansatte kjenner ikke rutinene (mangler rutine/ikke kjennskap til rutinen)
- Utrygghet ift. hvor grensen går mellom taushetsplikt og meldeplikt /avvergelsesplikt (når er det fare for liv og helse?)
- Tjenesteutøverne har forskjellig grad av kunnskap om hvem som kan hjelpe i slike saker. Hvem offer/utøver kan ta kontakt med.
- Offer trekker tilbake det de har sagt tidligere. (Enten i neste samtale eller når annen tjeneste blir trukket inn)
- Får ikke tak i barnevern på kveld/nattestid

Utfordringer (håndtering forts.)

- Hva skjer etter at saken er meldt?
- Manglende støtteapparatet rundt den ansatte som har meldt
- Tar tid før barnet/ungdommen blir innkalt til avhør
- Når politi/barnevern ikke får medhold i rettssystemet
- Kulturforskjeller

Hva har vi?

- ICDP – International Child Development programme - flyktning, (samspillstema)
- ICDP – på helsestasjonen (Samspillstema -brukes ift. alle småbarnsforeldre)
- TILF (Tidlig innsats i lærende fellesskaper)
- PMTO (Parent Management Training Oregon - Foreldreveiledningsprogram)
- Ressursteam for barnehage (mulig å ta opp bekymringsfulle saker til tverrfaglig drøfting)
- Skolenes spespedteam/ressursteam?
- Dialogmøte
- Samhandlingshåndboka - rutiner
- Skolehelsetjeneste
- Samarbeidsavtale med Alternativ til vold
- Samarbeidsavtale med Østre Agder Krisesenter
- Familievernkontor
- Mulighet for å drøfte med barnevern
- Avlastningsplasser/Dagsenter/hjemmehjelp
- Økonomisk verge
- Oppbevaring av medisiner utenfor hjemmet

Forslag til tiltak

- Kompetanseheving (for alle!)
- Rutine. Sikre at alle tjenester har oppdatert rutine som er kjent for alle ansatte (info nyansatte)
- Ressursgruppe (utvide «Barn i rusfamiliers mandat?»)
- Erfaringsutveksling
- Bruke personalmøtene til å sette fokus på temaet (sikre forankring hos ledelse)
- Informasjon gjennom brosjyre, plakat, informasjonsskriv, avisoppslag
- Helsesøster, psykisk helse og barnevern mer tilgjengelige for lærerne
- Vold som tema ved kontroll hos jordmor
- 5. klasseundervisning -pubertetsundervisning (Helsesøster)
- 8. klassesamtale (Helsesøster)
- 10. trinn – seksualundervisning (Jordmor)

Tilbud om opplæring:

- «Tidlig inn» opplæringsprogram om gode verktøy og metoder innen tidlig intervensjon. Målgruppe ansatte som i det daglige møter småbarnsforeldre, gravide og deres partnere. (KoRus/RVTS/RBUP)
- 7. trinns program – traumebevisst omsorg / vold i nære relasjoner. (RVTS)